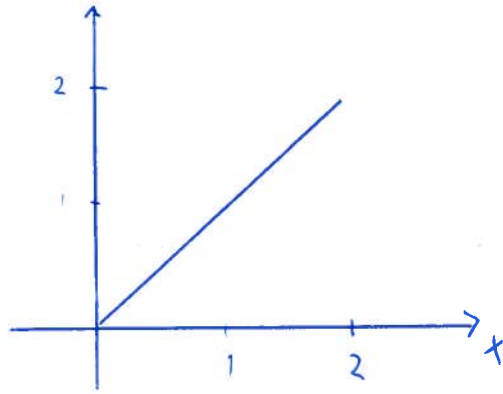

Volum beregninger

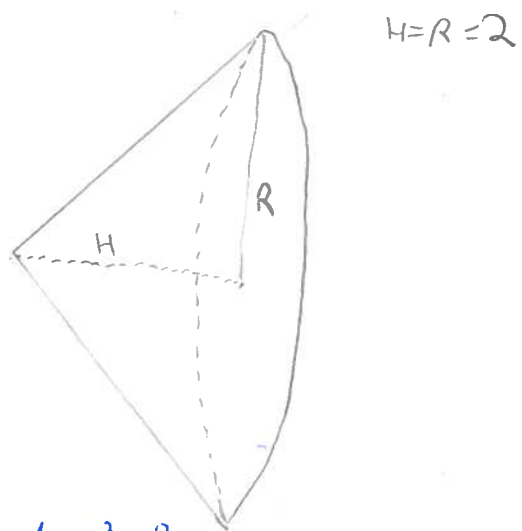
Bl. 5.6.

Betrakt funksjonen

$$f(x) = x \quad x \in [0, 2]$$

Hvis vi dreier kurven rundt
x-aksen får vi en kjegle
med høyde 2 og radius 2
($H=2, R=2$)

Volumet av en

kjegle er $V = \frac{1}{3} \pi R^2 H$

(Radius R , høyde H)

Volumet av denne keglen blir da $\frac{1}{3} \pi 2^3 = \frac{8}{3} \pi$

Betrakt funksjonen

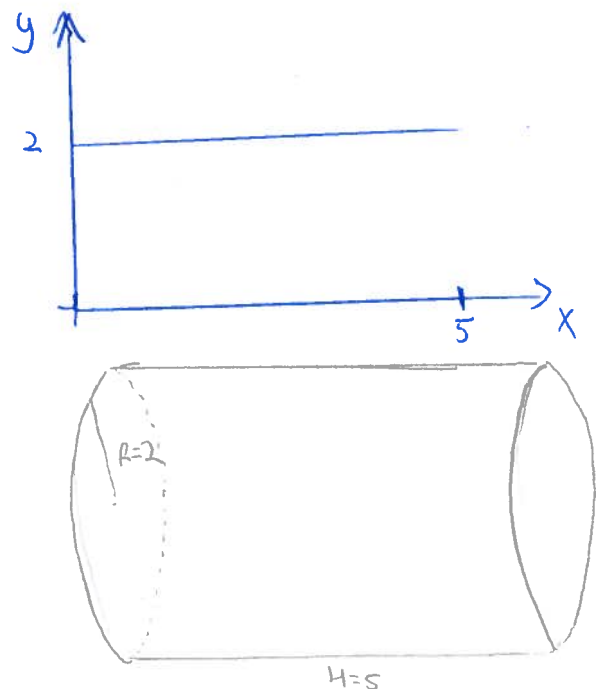
$$f(x) = 2 \quad x \in [0, 5]$$

Dreid om x-aksen, får vi
en sylinder med høyde $H=5$,
og radius $R=2$

Volum av sylinder: $\pi R^2 H$

Volumet av denne sylinderen

$$\pi 2^2 \cdot 5 = 20 \pi$$

Generelt:

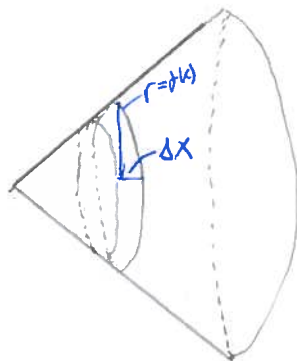
La $f(x)$ være en kontinuerlig funksjon på et intervall $[a, b]$. Da er volumet av omdreingslegemet (legemet som "skjæres ut" når kurven dreies rundt x -aksen), gitt ved

$$V = \int_a^b \pi (f(x))^2 dx$$

Husk: En disk med radius r har areal πr^2
 En tynn skive med radius r og tykkelse Δx har dermed volum

$$\pi r^2 \cdot \Delta x$$

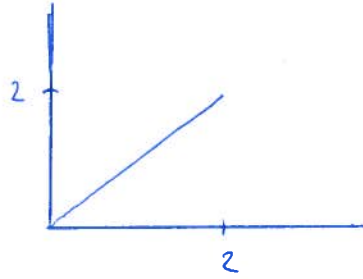
Vi tenker oss omdreingslegemet delt opp i tynne skiver med volum $\pi r^2 \cdot \Delta x$, der $r = f(x)$

$$\begin{aligned} & \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \sum \pi (f(x))^2 \Delta x \\ &= \int_a^b \pi (f(x))^2 dx \end{aligned}$$

Eksempler

Kjægle
 $f(x) = x \quad x \in [0, 2]$

Volum $V = \pi \int_0^2 (f(x))^2 dx = \pi \int_0^2 x^2 dx$

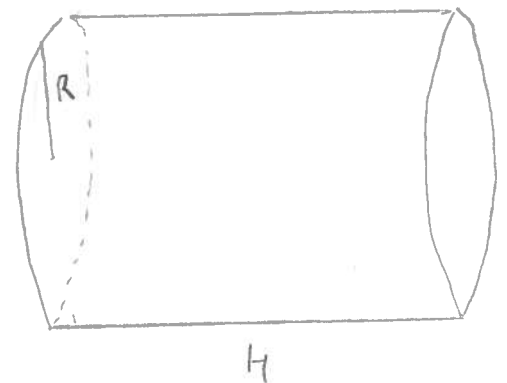
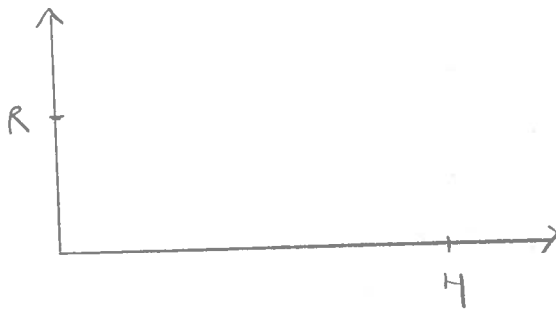
$$= \pi (G(2) - G(0)) = \pi \left(\frac{8}{3} - 0 \right) = \frac{8}{3} \pi$$

der $G(x) = \frac{1}{3}x^3$ er antiderivat
 av $f(x) = x^2$

Sylinder:

$$f(x) = R \quad x \in [0, H] \quad R > 0, H > 0$$

gir sylinder med radius R og høyde H

Volum

$$V = \pi \int_0^H f(x)^2 dx$$

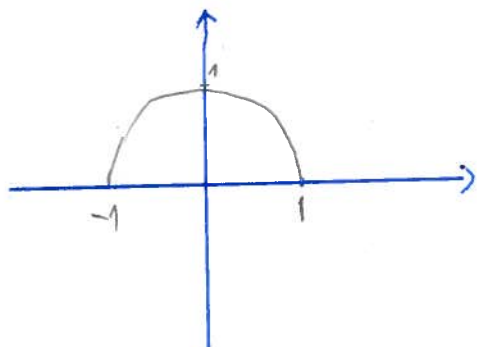
$$= \pi \int_0^H R^2 dx = \pi (R^2 H - R^2 \cdot 0)$$

$$= \pi R^2 H$$

I eksemplet på forrige side ($R=2, H=5$) er $V = \pi \cdot 2^2 \cdot 5 = 20\pi$

Oppgaver:

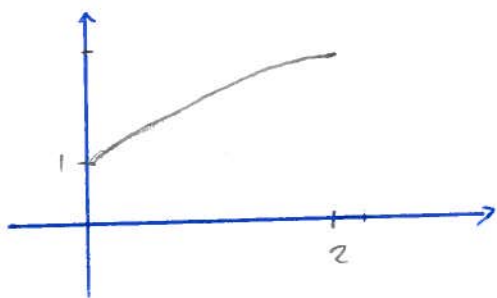
I) $f(x) = \sqrt{1-x^2}$ $x \in [-1, 1]$

Hva blir omdreiningsslegemet?

Hva blir volumet?

II) $f(x) = 1 + \sqrt{x}$ $x \in [0, 2]$

Finne volum av omdreiningsslegemet?